

Oc (Ref. skatv) - 0731
Ex A 10

UNDERDÅNIG FÖRKLARING

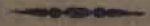
TILL

KONGL. MAJ:T,

AF

SVEA HOF-RÄTT,

öfver Justitiæ-Ombudsmannens underdåniga
Anmärknings-Memorial, i fråga om be-
handlingen af tryckfrihets-målet rö-
rande Assessoren Crusenstolpe.

STOCKHOLM,

tryckt hos Samuel Rumstedt, 1838.

B370
STADSMUSEUM 64
STOCKHOLMS

UNDERVÄNING KÖRRLÄNING

LIII

KONIGL. MÅL.T.

47

SVENSKA HÖF-RÄTTEN

Öfver Justitie-Ombudsmannens underlågnade
Anmärknings-Memorial, i fråga om be-
handlingen af tryckfrihets-målet vid
hans Assessorer Girschtopfer.

STOCKHOLM

tryckt hos *[illegible]* i Stockholm 1847

Stormäktigste Allernådigste Konung!

Sedan, uti ett hos Hof-Rätten förehafdt mål, angående Assessoren Magnus Jacob Crusenstolpe, stäld under tilltal för det han skall, uti en af honom från trycket utgifven skrift, låtit inflyta yttranden, innefattande grofva tillvitelser i afseende å Eder Kongl. Maj:ts gerningar, dels vid Rättegångens början fråga blifvit väckt, huruvida, till följd af stadgandet uti Kongl. Brevet den 25 September 1777, Hof-Rätten borde hos E. K. M. göra underdånig anmälan om berörde åtal, men Hof-Rättens pluralitet, på sätt det i målet förde Protocoll för den 21 sistförflutne Maji utvisar, af anförde orsaker, funnit en sådan anmälan icke erfordras, dels ock, efter det den Nämnd, som för pröfningen af omförmälde yttranden blifvit utsedd, med *Ja* besvarat den till Nämnden framstälde fråga huruvida samma yttranden voro brottslige efter det af Åklagaren åberopade Lagrum, 3 §. 4 mom. af Tryckfrihets-Förordningen den 16 Julii 1812, jemfördt med 5 Cap. 1 §. Missgernings-Balken och Kongl. Förordningen den 30 Maji 1835, Hof-Rätten genom Utslag den 19:de nästlidne Junii, på grund af hvad Nämnden sålunda förklarar, dömt Assessoren Crusenstolpe, att, jemlikt nyss åberopade Lagrum och Kongl. Författningar, straffas med Tre års fängelse å Fästning, hvilket Utslag, deruti Assessoren inför Hof-Rätten tillkännagifvit sig icke vilja söka ändring, vunnit laga kraft och blifvit till verkställighet befordradt; så har Rikets Ständers Justitiæ-Ombudsman, Hof-Rätts-Rådet i denna Kongl. Hof-Rätt, och Riddaren af Eder Kongl. Maj:ts Nordstjerne-Orden Carl Ludvig Landin, som begärt och den 16 Junii erhållit del

af Omröstnings-Protocollet för den 21 Maji, samt sedermera jemväl undfått afskrift af Hof-Rättens nyssnämnde Utslag, å Justitiæ-Ombudsmans-Embettets vägnar, den 23 derpåföljde Julii till E. K. M. inkommit med ett Memorial, innefattande klander af Hof-Rättens förfarande uti omförmälde tryckfrihetsmål; I hvilket afseende J. O. yttrat, det Hof-Rättens Beslut, att angående den emot Assessoren Crusenstolpe väckte ansvarstalan icke hos E. K. M. göra underdånig anmälan, funnes så uppenbarligen emot Lag stridande, att J. O. finge härutinnan inför E. K. M. i Dess Högste Domstol anställa åtal emot undertecknade Hof-Rättens President, vice President och öfrige Ledamöter, hvilka om samma Beslut sig förenat, samt att J. O. ej kunde undgå, att, i sjelfva saken, likaledes åklaga och anmärka, det Hof-Rättens President och Ledamöter, hvilka öfver varit och enstämmigt fattat slutliga Utslaget, hvarigenom Assessoren Crusenstolpe blifvit dömd till längre fängelsetid än den minsta, som enligt det härvid tillämpade Lagrum, kunnat för honom bestämmas, skulle, medelst åberopande endast af Nämndens förklarande, urakllåtit att för egen del anföra de skäl, hvarå samma Domslut i öfrigt sig grundade och sålunda åsidosatt Lagens bud uti 3 §. af 24 Cap. Rättegångs-Balken.

Öfver detta J. O:s Memorial har E. K. M. i Nåder behagat infordra Hof-Rättens underdåniga förklaring; Och sedan Hof-Rättens Ledamöter, hvilka under tiden åtnjutit tjenstfrihet och till en del varit från Hufvudstaden frånvarande, nu åter härstädes sammanträdt och fått tillfälle att af J. O:s andraganden taga kännedom, går Hof-Rätten att en sådan Förklaring i underdånighet afgifva; hvarvid alltså i främsta rummet förekommer frågan, huruvida Beslutet att i ofvanberörde Tryckfrihetsmål icke tillämpa Kongl. Brefvet af den 25 September

1777 må, såsom J. O. förmenat, innefatta en afviselse från Lag, eller om icke fastmera det sålunda bedömde och klandrade förfarandet är med laga rättegångs ordning i nyssnämnde art af mål fullt öfverensstämmande.

Hof-Rättens President, vice President och de Tre Ledamöter, som i omförmälde fråga utgjort pluralitet, hysa ännu och yttra i afseende derå den öfvertygelse, att det åberopade Kongl. Brefvet, för sig sjelft betraktadt, icke påkallar eller medgifver någon tillämpning vid åtal af lasteliga omdömen, som blifvit framställda i *tryckt skrift*, samt att Tryckfrihets-Förordningen så mycket mindre innehåller något till efterföljd af högstberörde Kongl. Bref föranledande stadgande, som, enligt hvad Hof-Rätten trott sig finna, ett tillämpande jemväl i Tryckfrihetsmål af föreskriften uti 1777 års Kongl. Bref, vore oförenligt med det serskildta rättegångs-sätt för dylike mål, som nämnde Grundlag infört och påbjudit.

Angående tillkomsten af ifrågavarande Kongl. Bref och anledningarne till detsamma utfärdande uplysa de deruti anförde motiver, att under den då förflutne tiden af Högstsalig Konung Gustaf III:s regering, flere gånger hos Kongl. Maj:t blifvit anmälte ransakningar och domar öfver personer, som för förklenliga tillmälen och hårda omdömen om Kongl. Maj:t och Regeringssättet varit anklagade; hvarvid, om ock Kongl. Maj:t å ena sidan med hugnad funnit *obetänksamhet* mer än illvilja, ofta enskild afund men alltid okunnighet uti de angifne *utlåtelserna*, det å andra sidan varit Kongl. Maj:t bekymmersamt att erfara sådane *utlåtelse* så hårdt ansedde, *ensfaldige* undersåtare i svåra fängelser inneslutne och under en *långsam* rättegång så utblottade, att, när ändteligen Kongl. Maj:ts Nåd frikallat dem från Lagens näpst, hade förlust af heder, för-

mögenhet och hälsa likväl ofta varit deras straff; att under ett ömt öfvervägande häraf K. M. icke undfallit dels huru *i hat och arghet* slike brott kunde af de minsta anledningar *angifvas*, genom *förtydning af ord och mening, falska vittnen* och andra nedriga utvägar *bestyrkas* samt en oskyldig ovän således under sken af nit för Regeringen fällas, dels ock att Domare, mindre kännare af K. M:s böjelser än bundne af Lagens föreskrift och undersåttlig vördnad, trodt K. M:s välbehag och deras pligt bäst upfylde genom *stränghet i ransakning och bevakning*; samt att, enär K. M. funnit med Dess regeringssätt mindre öfverensstämmande att å *angifvelser* af meranämnde brott gifva så mycken upmärksamhet som dertöföinnan ägt rum, K. M., som bäst kunde pröfva huru mycket afseende derå borde göras, alltså i Näder beslutit, att *så snart* något sådant brott *angäfves* vid någon Domstol, Domaren *då* och *utan minsta tidsutdrägt* skulle till K. M:s Justitiæ-Revision inberätta målet, hvaruti brottet bestode och hvilken det angifvit, då K. M. ock genast Sig i Näder ville utlåta, huruvida, *efter sig företeende omständigheter*, saken måtte aldeles nedläggas eller med ransakningen fortfaras.

Vid öfvervägande af hvad 1777 års Kongl. Bref sålunda, ej mindre till ordalydelsen än i afseende å de angifne grunderne för detsamma, innehåller, har Hof-Rätten, för sin del, funnit tydligt och klart, att den i berörde Kongl. Bref meddelde föreskrift allenast angår lasteligt *tal* — det vill säga *mundtliga* yttranden af lastelig beskaffenhet — rörande Kongl. Maj:t och Regeringssättet; och att följakteligen, i fråga om sådane tillmälen och omdömen, då de framställas i offentligt tryck, någon det Kongl. Brefvets tillämpning icke är af dess stadganden eller bestämdt uttalade systemål föranledd. Dervid handlas nemligen om utlätelser, som kunna

hafva tillkommit af obetänksamhet och enfald; i afseende hvarå förtydning af ord och mening är att befara, och hvilka, genom *angivelse* dragne under Domarens pröfning, erfordra och tillstädja vanlig bevisning, samt möjligen kunna, medelst falska vittnesmål och andra nedriga utvägar, varda den oskyldige påbördade; Allt omständigheter, hvilka, till den verkan de uti 1777 års Kongl. Bref och såsom grunden för dess bud äro åberopade, icke äga någon motsvarighet vid förklenliga yttranden, som förekomma i tryckt skrift.

Förutsättningen af öfverilning, förhastande eller sådan *enfald*, hvarom här är fråga, äger icke rum i sistnämnde fall, der tanken med besinning och öfverläggning nedskrifves på papperet, och det skrifna sedermera öfverlemnas åt tryckpressen, att genom dess åtgärd mångfalldigt reproduceras och bland Allmänheten kringspridas. En *mundtlig* utlåtelse kan, i afseende på ordalagen samt deras mening och sammanhang, origtigt upfattas och med misstydning återgifvas; icke så det *tryckta* ordet, hvilket är till lydelsen genast och oföränderligen constateradt. Någon så beskaffad *angivelse af sak och emot person*, som den hvilken måste grundläggas hvarje rättegång rörande lasteligt tal om Kongl. Maj:t och Regeringssättet, föranleder aldrig ett åtal för dylike lastelige omdömen, yttrade i tryck. För möjligheten af dessa sednares beifrande äro nemligen helt andra vilkor för handen, i följd dels af sjelfva den form, hvaruti brottsligheten här sig uppenbarar, dels af Lagstiftningens föreskrifter angående sättet för tryckfrihets-förbrytelsers åklagande i allmänhet, Författares och Boktryckares alternativa ansvarsskyldighet, namusedels aflemnande och förvarande samt skyddet för iakttagen anonymitet, hvilken i de fleste fall förhindrar att Författaren till en såsom brottslig ansedd tryckt skrift kan up-

täckas, mindre angifvas, förr än åtal af skriftens innehåll redan vid Domstol gjorts anhängigt och Rättegång härom blifvit börjad samt namnsedeln öppnad. Har åter Författaren utsatt sitt namn å den brottsliga skriften, så är han, i och med densamma allmängörande, känd såsom uphofsmannen dertill, och detta förhållande lemnar dämera, lika litet som sjelfva skriftens beskaffenhet, tillfälle till något yppande genom en angivelse. De omständigheter, att visse yttranden verkligen, och af upgifven person blifvit fälde, hvarom, i fråga om lasteligt tal uplysning kan medelst afhörande af vittnen och andre bevisningsmedel åstadkommas, kunna i afseende på lasteligt yttrande i tryckt skrift aldrig komma i fråga att sålunda bestyrkas. Något äfventyr af oskyldigt lidande i följd af falsk angivelse och af falska vittnesbörd eller andre missbruk af bevisningsrätten, är således ej att befara uti tryckfrihetsmål; Och de olägenheter af svårt fängslande, långvarig rättegång samt stränghet i ransakning och bevakning, hvarifrån, medelst 1777 års Kongl. Bref åsyftats att bereda förskoning, inträffa ej uti nyssnämnde mål, för hvilkas behandling en serdeles skyndsamt, under dertill ledande former, blifvit föreskrifven, och i hvilka mål den tilltalade icke bör kunna i häckte inmanas i annat fall, eller förr, än då, efter ransakningens slut, Nämnden förklarar honom för skyldig.

Vid ett sådant skärskådande af de omständigheter, dels af subjectiv och dels af objectiv art, som ligga till grund för 1777 års Kongl. Bref, har Hof-Rätten funnit uppenbart, att dessa omständigheter, betraktade samfäldt eller hvar för sig, icke äro för handen i afseende å förklenlige omdömen i tryckt skrift; Och att innehållet och meningen af detta Kongl. Bref genast vid dess utfärdande blifvit så förstådde icke blott af denne, utan äfven af Ri-

kets dåvarande öfrige Hof-Rätter, visar sig jemväl deraf, att de utaf dem till Underdomares efterrättelse under den 17, 21, 24 och 29 October 1777 utfärdade serskilde Universaler, rubricera det Kongl. Brefvet såsom angående huru förfaras borde då någon angäfvos för lasteligt *tal*; ett uttryck af uteslutande hänsigt till mundtelige utlåtelse, och hvilket, enär dess gemensamma begagnande på sätt som skedt ej kan antagas hafva tillkommit utan grund och afsigt, ådagalägger, att genast vid utfärdandet af meranämnde Kongl. Bref, dess tillämplighet af Lagens handhafvare ansågs och förklarades vara inskränkt till föremål, hvaribland förgripelser i tryckt skrift icke kunna räknas.

Då Hof-Rätten af desse orsaker förmenat och vidblifver, att Kongl. Brefvet af den 25 September 1777 icke, emot dess innehåll och klara slutföljden af de bestämdt angifne motiverne, påkallar eller föranleder en derutöfver sträckt tillämpning jemväl till yttranden och omdömen, som förekomma i tryck — helst samma Kongl. Bref, såsom innefattande ett stadgande af undantags natur, icke medgifver någon *utvidgande* tolkning — har Hof-Rätten ej heller uti det Kongl. Brefvets förhållande till Tryckfrihets-Lagen, eller i denna Grundlags stadganden, förmått igenfinna något bjudande skäl till en sådan tillämpning, den Hof-Rätten ansett enligt 1777 års Kongl. Bref, för sig sjelft betraktadt, ej äga rum.

I motsatts härmed yttrar likväl Justitiæ-Ombudsmannen, bland annat, att en *bestämd föreskrift*, påkallande det Kongl. Brefvets efterföljd i Tryckfrihetsmål, skall vara gifven uti 5 §. 6 mom. af nyssnämnde Grundlag; Och då i den nu yppade meningsstriden serdeles vigt blifvit egnad åt betydelsen af berörde lagrum, är en redogörelse för detsammans innehåll härvid främst af nöden. Der-

uti förordnas dels att, ehvad det Boktryckeri, hvar-
 ifrån en, såsom brottslig ansedd, skrift utkommer,
 är beläget uti Stad, eller derutom på landet, för-
 brytelsen skall vid *Stads-Domstol*, i allmänhet vid
Rådstufvu-Rätt, uptagas och *Stämningstiden* i begge
 händelserna vara *enahanda*, samt dermed förhållas
 på sätt om *Stämningtid i Staden* Lag säger, dels ock
 att, när fråga upstår om Boktryckares eller För-
 fattares tilltalande eller *hörande*, han eller de böra
 vid sådan Rätt *personligen* till svars stånda, "men
 "skola i öfrigt åtnjuta deras *rättegångs-förmåner*,
 "enligt allmän Lag och serskilde Författningar, uti
 "allt hvad genom detta *förordnande* icke uttryckli-
 "gen annorlunda är stadgadt." Härvid lærer dock
 vara uppenbart, att det åt Boktryckare och Skrift-
 ställare sålunda försäkrade åtnjutande af deras rät-
 tegångs-förmoner enligt Lag och Författningar, icke
 kan hafva tillskapat några *nya* förhållanden i berör-
 de hänseende, utan endast bekräftat fortvaron af de
 förut existerande; samt att följaktligen, ännu efter
 tillkomsten af nyss åberopade Grundlags-stadgande,
 så väl som derförinnan, frågan huruvida 1777 års
 Kongl. Bref bör vid åtal för lastelige omdömen i
 tryckt skrift tillämpas, helt och hållet beror deraf
 om en sådan tillämpning — förutsatt att den inne-
 fattar en rättegångs-förmon — varit och är af det
 Kongl. Brefvets innehåll föranledd, eller icke; Och
 då nu, enligt den öfvertygelse Hof-Rätten hos sig
 stadgat samt i det föregående sökt göra gällande,
 1777 års Kongl. Bref aldrig angått lastelige yttran-
 den i tryckt skrift, torde af detta allt nogsamt fin-
 nas, att 5 §. 6 mom. af Tryckfrihets-Lagen icke in-
 neburit något hinder för det ifrågakomne Tryckfri-
 hetsmålets behandling i öfverensstämmelse med Hof-
 Rättens nyssnämnde åsigt.

Men om äfven, emot hvad Hof-Rätten för fast
 antager, Kongl. Brefvet af d. 25 September 1777 skul-

le ursprungeligen afsett lastelige omdömen angående Kongl. Maj:it och Regeringssättet, utan undantag, äfven framställde i skrift och tryck, hyser dock Hof-Rätten den öfvertygelse, att den underdåniga anmälan af ett åtal eller angivelse, som, på grund af nämnde Kongl. Bref äger rum, icke kan hänföras under begreppet af en *Rättegångs-förmon*, sådant samma begrepp, enligt allmänt och juridiskt språkbruk, måste fattas och bestämmas, samt att derföre, äfven i nu förutsatte fall, från det anförde Momentet i Tryckfrihets-Lagen icke är att hemta något stöd för 1777 års Kongl. Brefs *tillämpning* i tryckfrihetsmål. Med Svarande Parters *rättegångs-förmoner*, *beneficia juris*, i *brottmål*, lärer nemligen ej böra förstås annat, än tillgodonjutandet af sådane, i allmän Lag eller serskilde Författningar medgifne rättigheter, formaliteter och utvägar, som röra sjelfva Processen, och hvilka, i afseende å tiden för deras anlåtande, infalla ifrån och med rättegångens början och intill dess åtalet uphört att utgöra föremål för Domarens pröfning, samt i fråga åter om deras verkan, måste vara af beskaffenhet att åtminstone *kunna* för hvarje tilltalad i allmänhet medföra fördel. — Att, sedan ransakningen är fulländad och målet medelst laga kraft vunnet Utslag afgjordt, söka och erhålla Nåd, må derföre ingalunda kallas eller anses för en *rättegångs-förmon*; Och lika litet kan till sådan egenskap räknas den genom Kongl. Brefvet af år 1777 för en angifven person beredde möjlighet att genast, innan angifvelsen blifvit af Domstolen företagen till undersökning och pröfning, eller ofta ens kommit till den anklagades kändedom, få åtalet nedlagdt och således *undslippa* all Rättegång. Vid ett närmare betraktande af upställningen och innehållet af 5 §. 6 mom. Tryckfrihets-Lagen, skall man äfven finna, att hvad detta Lagrum — sedan deruti först, med väsendtliga undantag från allmän rättegångs-

ordning, meddelats föreskrift angående forum och stämningstid i tryckfrihetsmål, jemte sättet för Svarande Parters hörande — i sammanhang härmed stadgar derom, att desse sednare böra åtnjuta deras laga rättegångs-förmoner i öfrigt, icke afser någre sådane, utom sjelfva målet och ransakningsprocessen liggande förhandlingar, som de nyss omförmälde, utan endast angår förhållanden, som röra rättegången, och hvilka kunna upstå sedan Svarande Parten blifvit kallad och tillstädes kommit samt undersökning i målet sålunda tagit sin början. Från synpunkten åter af den fördel för anklagade personer i allmänhet, som måste kunna förutsättas för begreppet af en rättegångs-förmon, blifver än vidare klart, att detta begrepp icke motsvaras af de händelser, der, efter skedd angivelse om Majestätsbrott, åtalet alldeles nedlägges och ransakning förklaras ej böra ske. Ty om det å ena sidan är obestridligt, att den verkliga brottslige bör anse för en serdeles vinning, att befrias icke blott från det straff, som för honom skolat följa, utan ock från olägenheterne af sjelfva rättegången; så kan, å den andra, icke förnekas, att ju den oskyldigt anklagade, hvars anspråk å hägn emot ett sådant angrepp är fullt ut, om icke mera giltigt, än ömmandet för Lagbrytarens belägenhet, röner, genom ransakningens inställande, det hårda öde, att vara angifven för ett groft brott, kanske i allmänna omdömet derföre stämplad, men icke få tillfälle att förklara sig, och ådagalägga sin oskuld, än mindre att bereda sig uprättelse för den ogrundade beskyllningen. Således: då den underdåniga anmälan, som uti 1777 års Kongl. Bref föreskrifves, icke hörer till rättegången, utan fastmera kan utesluta allt företagande af en sådan, samt denna anmälan är till sina följder så olikartad, att den kan i ena fallet bereda brottslingen straffrihet, nemligen medelst en före-

gående benådning, men i det andra verka i strid med den oskyldigt angifnes önskan och föreställning om *hans* sannskyldiga fördel, berättigas man till den slutsatts, att den yrkade tillämpningen af ifrågavarande Kongl. Bref icke utgör någon *rättegångs-förmon*, eller kan hänföras till hvad Tryckfrihets-Lagen uti 5 §. 6 mom. angående sådane förmoner stadgar, samt att följaktligen berörde moment, ej heller under den här ofvan antagne, men ej medgifne, förutsättning af det Kongl. Brevets vidsträcktare omfattning, innehåller någon föreskrift derom, att detsamma borde jemväl i Tryckfrihetsmål nu lända till esterrättelse.

Efter att sålunda hafva uptagit och besvarat det skäl för klandret, som velat grundas å nyssåberopade moment af Tryckfrihets-Lagen, får Hof-Rätten ytterligare, till bemötande af detta klander, i underdånighet erinra, hurusom, enligt Hof-Rättens öfvertygelse, nämnde Grundlag i öfrigt, långt ifrån att i tryckfrihetsmål påbjuda, deremot icke synes tillstädja vidtagandet af en sådan åtgärd, som den uti 1777 års Kongl. Bref föreskrifne, helst samma åtgärd, af Lagen icke föranledd, blefve i de fleste fall fullkomligen ändamålslös, och i andre, med väsendtliga stadganden deruti oförenlig.

Tryckfrihets-Lagen har för tryckte skrifter åtalande i allmänhet, med undantag allenast för de fall der enskild person är angripen, infört ett alldeles eget rättegångssätt, hvars hufvudsakliga åsytan, bland annat, att bereda en serdeles skyndsamhet vid målens behandling, inhemtas af stadganderna, att Hof-Cancellaren, hvilken det tillkommer att vaka öfver Skrifter allmängörande, bör, då han anser förbrytelser emot Tryckfrihets-Lagen sig yppa och finner en utkommen skrift vara brottslig, densamma *ofördröjeligen och omedelbart* till Justitiæ-Cancellarens laga åtgärd öfverlemna (4 §. 1 och

3 mom.); att *så snart* någon tryckfrihets-förbrytelse blifvit sålunda af Hof-Cancelleren hos Justitiæ-Cancelleren anmäld, den sistnämnde åligger, att *ofördröjeligen* låta förbrytelsen vid behörig Domstol åklaga (4 §. 5 mom.); att sedan, genom förhör med Parterne, Åklagarens slutpåstående och den tilltalades förklaring, ransakningen blifvit fullbordad, Nämnd bör väljas och derefter *så snart sig göra låter* af Domstolen sammankallas (5 §. 1, 2 och 3 mom.); att, efter det Nämnden, som *icke får åtskiljas* innan densamma med Ja eller Nej röstat öfver den af Domstolen framstälde fråga, meddelat sitt utlåtande, och detta blifvit af Domstolen känt, Domstolen skall *ofördröjeligen* för Parterne afkunna Utslag i saken (5 §. 4 och 5 mom.); samt slutligen, att alla mål angående öfverträdelser af Tryckfrihets-Lagen skola, *vid ansvar för Domare och Embetsmän*, med *största skyndsamhet* afgöras (5 §. 15 mom.). Vid betraktande häraf och då Tryckfrihets-Lagen uti 1:sta §. förklarar, att tryckte skrifter och handlingar ej skola kunna åtalas annorlunda än *samma Lag bjuder*; då Tryckfrihets-Lagen, såsom Grundlag, bör efter *dess ordalydelse* i hvarje serskildt fall tillämpas, hvilket måste innebära att Domaren är skyldig att fullgöra hvad Lagen anbefaller, men icke att jemväl verkställa hvad deruti ej förbjudes eller omnämnes; då framställandet af den underdåniga anmälan som i 1777 års Kongl. Bref omnämnes o-
 nekeligen skulle utgöra ett väsendtligt undantag från det i Grundlagen bestämda sätt för tryckfrihets-förbrytelsers åtalande, hvadan en sådan anmälan, äfven i detta afseende, ej måtte kunna äga rum, utan såvida den är *uti* eller *genom* Grundlagen *bestämdt* förordnad; då i föreskrifterne angående den största skyndsamhet vid tryckfrihetsmåls handläggning och afgörande, otvifvelagtigt ligger ett gifvet förbud emot hvarje till uppehåll derutinnan för-

anledande åtgärd, som icke är *uttryckligen* vorden förordnad; Och då slutligen samma Lag — hvilken vid periodiska Skrifterns inställande (4 §. 8 mom.) och i de 2:ne fallen angående utrikes ifrån inkommen Skrifts brottslighet (4 §. 12 mom.) samt Svensk eller Utländsk Skrifts föranledande till missnöje hos Främmande Makter (5 §. 13 mom.) stadgar, att och huruledes frågor om tryckte skrifter i nämnde handlinger skola hos Kongl. Maj:t i underdånighet anmälas — deremot icke hvarken uti 5 §. 6 mom., enligt hvad ofvan är visadt, eller annorstädes, innehåller något eget påbud eller hänvisning till andre stadganden, som föranleder dertill, att, i fråga om Majestätsbrott i tryckt skrift, åtalet bör till Kongl. Maj:t i underdånighet inberättas, kan Hof-Rätten ej finna annat än att, om ock, emot hvad nu är ådaga-lagdt, 1777 års Kongl. Bref *före* Tryckfrihets-Förordningens tillkomst skulle ägt tillämpning i afseende å nyssnämnde slags brott, den uti samma Kongl. Bref föreskrifne anmälan likväl *numera*, i följd af den *sednare* stiftade och efter ordalydelsen gällande *Grundlagens* stillatigande derom och förordnande af andre allmänt giltige, dermed oförenlige rättegångs-stadganden, i tryckfrihetsmål icke ens får af Domaren göras.

Den öfvertygelse, som nu blifvit yttrad och motiverad, bekräftas ytterligare deraf, att efterlefnaden af 1777 års Kongl. Bref i fråga om tryckte skrifter, skulle i serskilde fall råka i uppenbar strid med Tryckfrihets-Lagens egne stadganden; såsom exempel hvarå här må anföras det förhållande, att den skrift, hvilken åtalas såsom brottslig enligt 5 Cap. 1 §. Missgerbings-Balken, vore med qvarstad belagd innan Justitiæ-Cancelleren hänvist målet till Domstolens handläggning. Enligt 5 §. 8 mom. i Tryckfrihets-Lagen bör Domstolen i sådan händelse sist inom *åtta* dagar efter målets anhängigtgörande,

pröfva, om qvarstaden skall äga bestånd, vid påföljd att i annat fall densamma ovägerligen får brytas. Med tillämpning åter af 1777 års Kongl. Bref, åligger det Domaren, att, *så snart* målet blifvit hos Domstolen anmäldt, *då* och *utan minsta tidsutdrägt* i underdånighet inberätta sakens förhållande och afvakta Kongl. Maj:ts Nådiga Utlåtande huruvida den må aldeles nedläggas, eller med ransakningen fortfa-
 ras, hvilket Nådiga förständigande knappast i Stockholm och dess grannskap, men *omöjligen i Lands-
 orterne*, kan hinna komma Domstolen tillhanda inom en tidrymd af Åtta dagar efter det dess beslut om hemställan blifvit fattadt. *Antingen* skall nu Domaren, med tillämpning af Tryckfrihets-Lagens föreskrift, inom nyssnämnde tid handlägga målet, höra Parterne samt meddela Utslag uti den viktiga frågan angående qvarstadens bestånd, allt utan in-
 hämtande eller afbidan af Kongl. Maj:ts Nådiga Beslut, huruvida saken ens får uptagas och någon rättegång derutinnan anställas eller icke, genom hvilket försarande efterlefnaden af 1777 års Kongl. Bref åsidosättes; *Eller ock* måste Domaren, under efterföljd af föreskriften i berörde Kongl. Bref, göra underdånig anmälan om målet och låta detsamma, äfven utöfver de Åtta dagarne, hvila, till dess Kongl. Maj:ts Nådiga svar ankommer, hvaremedlertid åter Domstolen är satt utur tillfälle att fullgöra Tryckfrihets-Lagens ovilkorliga påbud angående qvarstadsfrågans pröfning; qvarstaden af sig sjelf förfaller, och den ifrågakomne skriften, af huru brottsligt innehåll som helst, får obehindradt bland Allmänheten utspridas. Att i omförmälde fall på en och samma gång upfylla Tryckfrihets-Förordningens och det Kongl. Brevets bud låter sig ej göra; och då det icke lærer bestridas, att den sednare tillkomne Grundlagen härvid måste äga företrädet, torde det nu upplysningsvis anförde förhållandet jemväl få räk-

nas bland bevisen emot tillämpligheten i tryckfrihetsmål af 1777 års Kongl. Bref.

Men, att angående tryckfrihetsbrott göra underdånig anmälan, skulle dessutom ej kunna bibringa de medelst en sådan anmälan enligt 1777 års Kongl. Bref afsedde och påräknade väsendtliga uplysningar: angående *målet*, angifvaren och hvaruti brottet består; det vill väl tillika säga, angående den anklagades person och omständigheterna vid förbrytelsens inträffande, efter hvad angifvelsen här om innehåller. — Härvid förekommer nu, att enär, på sätt ofvan är anmärkt, någon angifvare eller angivelse i tryckfrihetsmål ej existerar, allt hvad Domstolen angående *målets tillkomst* kunde inberätta således vore inskränkt till den upgift, att Justitiæ-Cancellaren, efter anmodan af Hof-Cancellaren, förordnat om skriftens åtalande; en upgift, destomera öfverflödig och ändamålslös, som den icke innehölle annat, än att åtalet gjorts anhängigt i den ordning, som i så beskaffadt mål är, enligt Tryckfrihets-Lagens redan kända stadganden, den *enda möjliga*. Något redogörande för brottets beskaffenhet och omständigheterna dervid kunde ej äga rum vidare, än medelst en blott hänvisning till det ställe i den åtalade skriften, som förmenades vara af lasteligt innehåll. Och då den ifråvarande underdåniga anmälan, enligt tydliga föreskriften i 1777 års Kongl. Bref, borde ske *genast* och *utan minsta tidsutdrägt* efter det remissen angående åtalet till Domstolen ankommit, således innan rättegången börjats samt nämnsedel blifvit infordrad och öppnad eller Parterne inkallade, skulle samma anmälan i de flesta fall, de nemligen der anonymiteten begagnats, icke ens kunna innehålla den väsendtliga underrättelsen angående Författarens namn och person. — Hof-Rätten har ej funnit sannolikt, att en så ofullständig och oegentlig tillämpning af 1777 års Kongl. Bref,

varit derutinnan eller sedermera vid Tryckfrihets-Lagens stiftande afsedd.

I öfrigt och då Hof-Rätten nu inför E. K. M. i Dess Högste Domstol försvarar den af Hof-Rätten yttrade åsigt angående rätta tydingen af 1777 års Kongl. Bref, såsom icke afseende Tryckfrihetsmål, torde det ej vara olämpligt, eller ur vägen, att härvid anmärka, huruledes uti det af Högste Domstolen den 24 Februarii 1810 afgifne Utlåtande öfver Rikets Ständers, sedermera hufvudsakligen antagne Förslag till Tryckfrihets-Lag, Högste Domstolen, som utförligen yttrat sig om rättegångssättet i tryckfrihetsmål och angelägenheten att åt stadgandene i denna del gifva all möjlig tydlighet, om serskildte fall, i afseende hvarå tvekan kunde upstå huruvida allmänna Lagen eller äldre Författningar vore genom den tillämnade Tryckfrihets-Lagen förändrade, samt vidare om underdånigt hemställande af Hof-Rättens Utslag i qvarstadsfrågor och i liffsaker, likväl icke i sammanhang härmed nämnt något om underdånig anmälan af åtal i tryckfrihetsmål, på grund af 1777 års Kongl. Bref, utan stilla-tigande förbigått detta ämne, på ett sätt, som, vid jemförelse af Utlåtandets innehåll och fullständighet, nog samt utmärker att Högste Domstolen då ansåg berörde Kongl. Bref icke kunna komma i fråga att, jemte den nya Lagen för Tryckfrihetsmål, derutinnan tillämpas.

Till stöd för den motsatta åsigt, som af Justitæ-Ombudsmannen förfäktas, är uti hans afgifne Memorial, utom det redan anförda, vordet anmärkt, att Kongl. Brefvet af år 1777 allt hitintills fortfarande att äga tillämpning ej blott i afseende å *mundtliga* yttranden af brottslig egenskap, utan ock angående åtal för dylika *skriftliga* framställningar, jemväl sådane hvilka blifvit hos Offentliga Myndigheter gjorda; att

att det Kongl. Brevfets stadgande icke blifvit i någon måtto ändradt eller undanröjdt genom den, medelst Kongl. Förordningen den 30 Maji 1835 gjorde förändring af 5 Cap. 1 §. Missgernings-Balken; att frågan om tillämpningen af samma Kongl. Bref på det närmaste rörde en af Kongl. Maj:ts Sjelf förbehållen handling, eller ett Kongl. Prerogativ, hvilket det, äfven i tvifvelaktige fall, ej varit Domaren tillständigt att afskära eller inskränka, utan att derom förut hafva Kongl. Maj:ts Egen tanka inhämtat; samt att underlåtenheten att i tryckfrihetsmål göra anmälan, i enlighet med 1777 års Kongl. Bref, måste synas lika otillbörligt förnärma den sålunda Kongl. Maj:ts Sjelf förbehållne pröfningsrätt, som derigenom, *i samma mon*, inskränktes hvad till skyddande af Tryckfriheten vore stadgadt.

Å erinran derom, att Kongl. Brefvet af år 1777 skall blifvit efterlevadt, jemväl i afseende å lastelige yttraudan i *skrifne* handlingar, är i förevarande fråga det svar tillräckligt, att berörde förhållande destomindre, emot hvad ofvan blifvit utredt, innefattar någon bevisning om det Kongl. Brevfets tillämplighet i Tryckfrihetsmål, som härvid flere omständigheter, deribland förnämligast de i sjelfva Tryckfrihets-Lagen liggande hinder, äro för handen, hvilka, oberoende af hvad den tryckta och den skrifna framställningen hafva gemensamt, i motsatts till den mundtligen yttrade, utgöra tillräcklige skal, för sig, att icke tillämpa 1777 års Kongl. Bref vid förbrytelser, uppenbarade i tryck.

Att åter 1777 års Kongl. Bref ej blifvit uphäfdt eller förändradt genom förändringen af 5 Cap. 1 §. Missgernings-Balken, är ett förhållande, som äger sin riktighet och helt enkelt förklaras deraf, att det Kongl. Brevfets stadgande aldrig varit i nämnde Lagrum intaget; hvarigenom också den slutföljd för-

faller, som J. O., från berörde omständighet, mindre tydligt, velat draga. För Hof-Rätten, som städe med tillbörlig vördnad ansett och aktat helgden af Kongl. Maj:ts höga rättigheter, har det förefallit oväntadt, att af J. O. väckas till upmärksamhet å förment åsidosättande af ett Kongl. Maj:ts Prerogativ. Den härom gjorde anmärkning synes destomindre befogad, som Kongl. Maj:t, i afseende å Majestätsbrott, begångne i tryck, vid stiftande af Tryckfrihets-Lagen, icke förbehållit eller åtagit Sig någon föregående pröfning, hvarigenom, när den utfölle så, att målet förklarades böra uptagas till ranskning och åtal, Kongl. Maj:t skulle ej kunna undgå eller förekomma olägenheterne af ett förtida yppande af Dess Egen höga tänka om skriftens brottslighet, och hvilken pröfning, i motsatt fall, eller då åtalet nedlades, komme, att, emot vanlige former, utan någons hörande, uphäfva de af Hof-Cancellaren och Justitiæ-Cancellaren, i enlighet med Tryckfrihets-Lagens uttryckliga föreskrift, vidtagne åtgärder, samt innebära hinder för Domaren, att, efter åtalets en gång skedde öfverlämnande till dess handläggning, med detsamma förfara på sätt och i den ordning Grundlagen ovägrligen bjuder. — Hof-Rätten har således funnit otvifvelagtigt, det för Hof-Rätten saknats skäl att besvara E. K. M. med en sådan underdånig hemställan, hvars uteblifvande nu klandras. Och den tvekan, som härvid förmenats hafva bordt upstå i följd af yttrade skiljagtige meningar, har, mer än tillräckligen blifvit motvägd af Tryckfrihets-Lagens, vid ansvar stadgade förbud emot allt, icke bestämdt påkalladt uppehåll af Tryckfrihetsmåls skyndsamma behandling, äfvensom deraf, att det åtal, hvarom är fråga, blifvit, efter anmälan af Hof-Cancellaren förordnad och genom Actor utfördt, af Kongl. Maj:ts högste Ombudsman, Justitiæ-Cancellaren, hvilken berörde Embets-åtgärder ej

rimligen kunnat misstänkas innebära något åsidosättande af ett Kongl. Maj:ts prerogativ.

Justitiæ-Ombudsmannens anmärkning, att genom det 1777 års Kongl. Bref icke tillämpas, skulle, hvad till skyddande af Tryckfriheten är stadgadt, varda inskränkt, besvaras dermed, att, enligt hvad här ofvan blifvit visadt, stadgandet i samma Kongl. Bref alldeles icke innefattar någon *rättegångsförmon*; Och må äfven härvid erinras, att det *skydd* för tryckfriheten, som skulle igenfinnas uti detta Kongl. Bref, synes vara af temmeligen tvifvelaktig beskaffenhet. Ty om, i tryckfrihetsmål angående lastelige yttranden rörande Kongl. Maj:t och Regeringssättet, underdånig anmälan i enlighet med 1777 års Kongl. Bref göres, så inträffar, *antingen*, att Kongl. Maj:t förklarar åtalet böra fullföljas, då förhållandet blifver enahanda, som derest någon hemställan alls icke skedd, utan Domstolen sjelfmant fortsarit med ransakningen, *eller ock*, att Kongl. Maj:t anbefaller sakens nedläggande, i hvilken händelse den tilltalade, om han är oskyldig till det upgifne tryckfrihetsbrottet, väl undslipper rättegång, men tillika sättes utur tillfälle att bereda sig laglig uprättelse, och om han åter är brottslig, befrias från det straff, som för hans missbruk af tryckfriheten bordt följa; Men att icke i något af dessa tre fall, genom tillämpning af 1777 års Kongl. Bref, tillkommer något skydd eller bättnad för tryckfriheten, vill åtminstone för Hof-Rättens omdöme synas klart. Deremot saknas ej möjlighet, att en sådan tillämpning snarare kunde till *vada* för tryckfriheten föranleda. Man bör väl icke förmoda, att yttre inflytelser skulle någonsin verka på öfvertygelsen hos Jurymän, hvilka inför Lagen ej äro ansvarige för deras beslut. En dylik förutsättning ligger dock ej utom gränserne för det tänkbara, och i detta afseende blefve onekeligen tryckfrihetens utöfning äfventyrad, om Kongl. Maj:t,

i följd af gjord förfrågan, anbefalldes åtalets fullföljd och således hade, jemväl för de blifvande Jurymännen, yppat Sin åsigt, att den anmälde skriften innefattade brottslige angripelser emot Kongl. Maj:ts höga Person och Gerningar. — Hof-Rätten förmenar således, att Tryckfriheten snarare skulle inskränkas än befrämjas genom tillämpandet af 1777 års Kongl. Bref i tryckfrihetsmål.

Hof-Rätten har nu, med den utveckling, som af ämnets vikt och anmärkningarnes beskaffenhet varit påkallad, inför E. K. M. i underdånighet redovisat de skäl, i följd af hvilka Hof-Rätten ansett sig hvarken hafva varit pliktig, eller ens ägt rättighet, att hos E. K. M. göra anmälan, angående det ifrågakomne, af annan Domstol först handlagde och sedermera till Hof-Rättens åtgärd hänskjutne Tryckfrihetsmål; Och Hof-Rätten vågar, på grund af samma skäl, bysa den tillförsigt, att E. K. M., vid pröfningen af Hof-Rättens klandrade förfarande i omförmålde del, i Nåder anser detsamma med Lag öfverensstämmande, och att J. O. således saknat fog och anledning, att dertfore emot Hof-Rätten anställa åtal, äfvensom att, genom detta åtal och tillvitelsen emot Hof-Rätten att hafva handlat uppenbarligen emot Lag, J. O., med förbiseende af 7 §. uti den för hans Embetsutöfning gällande Instruction, förnärmat Hof-Rättens Domarevärdighet på ett sätt, som icke bör utan påföljd få aflöpa.

Hof-Rätten öfvergår nu till bemötande af J. O:s, i sjelfva saken gjorde anmärkning dervid, att, vid tillämpning af Tryckfrihets-Nämndens utlåtande angående den åtalade skriftens brottslighet efter 5 Cap. 1 §. Missgernings-Balken och Kongl. Förordningen den 30 Maji 1835, Hof-Rätten, som dömt skriftens Författare, Assessoren Crusenstolpe, icke till den i berörde Lagrum stadgade *längsta* bestraff-

ning af Två års fängelse å Fästning, i hvilket fall Domslutet stått för Nämndens räkning allena, utau till sådant fängelse i Tre års tid, skulle, oaktadt Hof-Rätten förmenades sålunda hafva instämt i Nämndens åsigt, och i följd deraf varit, enligt 24 Cap. 3 §. Rättegångs-Balken förbunden, att det slutliga Utslaget för egen del motiveras, sådant uraktlåtit, och icke anført de skäl, hvarå samma Utslag sig grundade.

I anledning af hvad sålunda är vordet anmärkt, utbeder sig Hof-Rätten i underdånighet, att få fästa E. K. M:s Nådiga upmärksamhet å följande omständigheter, hvilka ådagalägga, att Hof-Rätten, vid ofvanberörde Utslags utfärdande i den form det samma befinnes äga, ingalunda gjort sig skyldig till något åsidosättande af laga föreskrifter, eller vanligt rättsbruk, utan upfyllt allt hvad i öfverensstämmelse dermed bordt och kunnat iakttagas.

För hvarje Dom eller Utslag, hvarigenom en tilltalad person till ansvar fälles, måste ligga till grund ett förklarande först, att och huruledes den tilltalade är vorden öfvertygad om en viss uppgifven handling eller uraktlåtenhet, och vidare, att derigenom skedd öfverträdelse af ett eller flere åberopade lagbud; hvarefter följer bestämmandet af sjelfva ansvarspåföljden, antingen medelst tillämpning af en i Lagen ovillkorligen utsatt bestraffning, eller ock, efter begagnande af Domaren lemnadt val emellan flere alternativt medgifne straffarter, eller emellan olika grader inom en och samma art. I afseende härå inträffar dock i tryckfrihetsmål ett alldeles eget förhållande, i så måtto, att den pröfning af den tilltalades *brottslighet*, och af hans skyldighet till *ansvar enligt visse Lagrum*, som eljest i vanlige fallen tillkommer Domaren, och då bör af honou motiveras, här åter är uttryckligen undandragen Domarens åtgärd och öfverlemnad till den

för sådant ändamål inrättade Nämndens utlåtande; Och sedan denna förklarar en skrift brottslig enligt åberopade lagstadganden, får, enligt ordalydelsen af 5 §. 5 mom. uti Tryckfrihets-Grundlagen, Domarens befattning med målets afgörande icke sträcka sig vidare, än att ofördröjeligen för Parterne afkunna Utslag, *med tillägg af den bestraffning*, hvartill den brottslige gjort sig förfallen.

Något motiverande, *i sjelfva saken*, för Domarens räkning är således uti Tryckfrihetsmål icke erforderligt, eller i något fall ens tillåtet, och har följaktligen, vid meddelandet af Hof-Rättens Utslag öfver Assessoren Crusenstolpe, icke kunnat komma i fråga. Att den nu tillämpade straffbestämmelsen skulle vara oriktig, såsom stridande emot innehållet, af de åberopade Lagbuden, har ej ens blifvit påstådt; Och J. O:s anmärkning emot uppställningen af Hof-Rättens Utslag inskränker sig således dertill, att Hof-Rätten skulle hafva bordt, men underlåtit, i Utslaget tillkännagifva på hvilka grunder Hof-Rätten funnit sig föranlåten, dels att döma Assessoren Crusenstolpe *till Tre års* fängelse å Fästning, dels ock *att icke* döma honom till sådant fängelse i *Två år*. Men, om det äfven någon gång må låta sig göra, att, vid valet emellan flere serskilde slags straffarter, uttrycka och bestämma af hvad orsak Domaren anser en bland dem böra för tillfället företrädesvis användas, en redogörelse, hvartill Domaren likväl, så länge han städnar inom gränserne för den honom medgifne pröfningsfrihet, ingalunda är förpligtad, mindre vid ansvar förbunden, så är det dock i allmänhet lika overkställbart, som af Lag och rättegångsbruk opåkalladt, att anföra bestämda skäl, hvarföre, vid tillämpning af ett lagbud, som innehåller olika grader, af ett och samma slags straff, icke den lägsta graden, utan någon annan, blifvit i det serskildta fallet använd.

Nästan uti alla brottmål kunna förekomma särskilde omständigheter, hvilka, äfven då förbrytelse-
 ne lyda under samma Lagrum, göra det ena målet
 olik det andra, och, under skiljaktige förhållanden,
 i större eller ringare mon för den anklagade öka
 eller minska straffbarheten af hans gerning. Dessa
 omständigheter måste, enligt sakens natur, tagas i
 betraktande och äga inflytande vid de tillfällen, der
 Domaren har rätt att, inom vissa gränсор, arbitrera
 vid straffgradens utmätande. Men, lika litet som
 Lagstiftaren kunnat på förhand upgöra någre posi-
 tiva regler och bestämmelser för utöfningen af Do-
 marens pröfningsfrihet i dylike fall, lika litet har
 han kunnat af Domaren äska, och ej heller någor-
 städes föreskrifvit, att, sedan frågan om den ankla-
 gades brottslighet och emot hvilket lagbud han fe-
 lat, blifvit behörigen konstaterad, Domaren, i afseen-
 de å sjelfva straffutlämpningen, enligt det gifna lag-
 rummet, skulle anföra och utveckla bestämda orsa-
 ker, hvarföre han, vid en åtgärd, som onekeligen
 ankommit på hans fria bedömande, utöfvat detta
 annorledes, än på det enda sättet, att stadna vid den
 lägsta straffgraden, eller nödgas försöka, att med
 egenskap och tydlighet af domsskäl, till granskning
 updraga en framställning af serskilde omständighe-
 ter, hvilkas förutsatta tillfällighet och obestämdhet
 just utgjort grunden dertill, att uppskattningen af de-
 sammans vigt blifvit anförtrodd till Domarens egen
 urskiljning allena. Man erinre sig härvid den mängd
 af händelser, der den brottsliges ansvar sålunda icke
 är genom Lagen ovillkorligen fastställt, utan öfver-
 lemnadt till Domarens skön; Och hvar är det väl
 Domaren såsom en skyldighet ålagdt, eller kan det
 ens såsom möjligt af honom begäras, att, vid allt
 sådant ådömande, af t. ex. kroppsplikt, fästnings-
 arbete, fängelse eller böter, Domaren, så snart han
 öfverskrede minimum af hvarje straffart, skulle sär-

skildt och omständligen upgifva skälen dertill och hvarföre den sakfælde dömdes, *icke till ett par spö eller ris, till fyra dagars fängelse vid vatten och bröd, till tre dagars fängelse, till den möjligen kortaste fästningstid, till det lägsta bötesbeloppet, och så vidare, utan till andre mått af desse ansvars-påföljder?*

Orimligheten af att fordra eller ifrågasätta en dylik redovisningskyldighet i allmänhet, ligger för öppen dag och behöfver ej vidare utvecklas. Likväl är det i sjelfva verket icke för annat, än åsidosättandet af en sådan J. O:s fordran, som han nu antastar Hof-Rätten, då han påstår, att den motive-ring af Hof-Rättens Utslag, som medgifves hafva varit tillräcklig och oklanderlig, i händelse Assessoren Crusenstolpe blifvit på grund deraf dömd till minimum af *Två* års fängelse å Fästning, skulle befinnas ofullständig och förtjent af beifran dertföre, att Assessorens bestaffning, i följd af samma motivering, blifvit utsatt till sådant fängelse i *Tre* år.

Den omständighet, att i Tryckfrihetsmål den tilltalades brottslighet pröfvas af Nämnden, hvars utlåtande härom kan antingen öfverensstämma med Domarens egen åsigt, eller ock dermed stå i strid, föranleder ej, för nyssnämnde slags mål, till något särskildt förhållande i afseende å Domarens förfarande vid straffbestämmelsen. Frågan angår nemligen *der, icke* något tillkännagifvande eller motive-rande af Domarens mening uti sjelfva saken, — det vill säga rörande den tilltalades skyldighet till öfverträdelse af ett visst Lagrum, ännu mindre något biträdande eller ogillande af Nämndens beslut, öfver hvilket allt Domaren i tryckfrihetsmålen icke ens får sig yttra, utan allenast formen och vilkoren för tillämpningen af ett redan gifvet och bestämdt straffbud, af sådan beskaffenhet, att det innefattar flere ansvarsgrader; Och enär nu desse vilkor för

samma tillämpningsåtgärd måste vara enahanda, ehvad det är Domaren sjelf eller Nämnden, som förut pröfvat åtalet och anvisat den Lag, som blifvit öfverträd, gifves således icke någon grund dertill, att Domaren, då han i tryckfrihetsmål fastställer den tilltalades bestraffning inom vissa medgifna gradationer, skulle, emot hvad i dylika fall i allmänhet låter sig göra, och kan Domaren åligga, vara vid ansvar förpligtad, att anföra uttryckliga skäl, för valet af det straffmått, hvarvid han stadnat.

Ett så beskaffadt särskildt motiverande af sjelfva straffbestämmelsen är ej heller med vanligt Domstols bruk förenligt, och iakttages gemenligen icke ens då Öfver-Domaren, med ändring af Under-Rättens tillämpning, fastställer en annan eller svårare straffgrad än denne sednare, ännu mindre vid Domslut, som i första instantien meddelas; om hvilket allt Justitiæ-Ombudsmannen Landin destomindre kunnat sakna kännedom, som han sjelf, i egenskap af Hof-Rättens Ledamot, uti mål, der Hof-Rätten haft frihet att arbitrera, ofta ådömt svårare ansvar än det lindrigaste, utan att orsaken dertill blifvit i Utslagen upgifven, hvilket, i fall sådant skulle ifrågasättas, kan, med företeende af flere, utaf bemälte Justitiæ-Ombudsman, såsom Hof-Rätts-Ledamot underskrifne, i Hof-Rätten förvarade Utslag, ådagaläggas; Och till undanrödjande af den föreställning, att Hof-Rättens Utslag öfver Assessoren Crusenstolpe skulle, till dess anmärkte form, vara affattadt annorledes eller mindre fullständigt än Utslag i tryckfrihetsmål af Hof-Rätten i allmänhet expedieras, får Hof-Rätten här i underdånighet uplysningsvis bifoga afskrift af dess den 2 Februarii nästlidne år gifne Utslag, uti ett dylikt mål, angående Extraordinarie Notarien Otto Olander, som, för öfverträdelse af 3 §. 9 mom. i Tryckfrihets-Förordningen, blifvit af Kämners-Rätten dömd till Fjorton dagars fängelse i Stads-

håkte, uti hvilket mål Hof-Rätten, jemte meddelande af den rättelse, att fängelseorten bestämdes till Fästning, vidare, utan anförande af sådana skäl, som J. O. nu för ett Domslut i första instantien påfördrar, ändrat Kämners-Rättens bestämmelse af fängelsetiden, med förklarande allenast, att Hof-Rätten, "vid öfvervägande af förbrytelens beskaffenhet och med afseende å hvad Åklagaren i målet yrkat," funne Olander böra straffas med fängelse i Två månader.

Af hvad sålunda blifvit anfördt, läter Eder Kongl. Majjt finna klarligen ådagalagdt, att Hof-Rätten icke gjort sig skyldig till någon uraktlåtenhet derigenom, att uti Utslaget öfver Assessoren Crusenstolpe ej blifvit anförde särskildte skäl, hvarföre, sedan Actor uti sitt slutpåstående, hvilket skulle grundlägga Domstolens fråga till Nämnden, å Assessoren yrkat bestraffning af Sex års fängelse å Fästning, jemlikt 5 Cap. 1 §. Missgernings-Balken och Kongl. Förordningen den 30 Maji 1835, samt Nämnden förklarar Assessoren brottslig efter de af Actor sålunda åberopade lagbud, Hof-Rätten dömt Assessoren till nyssnämnde slags fängelse i Tre år; följakteligen till vida ringare ansvar än Actor påstått och närmast det lägsta, som härvid möjligen kunnat tillämpas. Att åter uppställningen af Hof-Rättens omförmälde Utslag ej heller i öfrigt utvisar någon ofullständighet, som berättigar till den gjorde beskyllningen om åsidosättande af 24 Cap. 3 §. Rättegångs-Balken, synes vid följande jemförelse.

Nyssberörde lagrum stadgar: att all Dom bör fastas på skäl och lag, och ej på godtycko, samt att deruti bör tydeligen utsättas, så väl sjelfva målet, hvarti tvisten består, med dess nödiga omständigheter, som ock de hufvudskäl och den lag, hvåå Domslutet grundas. — Hof-Rättens ifrågavarande

Utslag innehåller, efter en framställning af målets upkomst och rättegångens förlopp, det förklarande: att som den till Tryckfrihets-Nämnden framstälde fråga, huruvida upgifne yttranden i den åtalade skriften voro brottslige efter det af Actor åberopade lagrum 3 §. 4 mom. i Tryckfrihets-Lagen, jemfördt med 5 Cap. 1 §. Missgernings-Balken och Kongl. Förordningen den 30 Maji 1835, blifvit af Nämnden med *Ja* besvarad, dömdes, jemlikt samma Lagrum och Författningar, Assessoren Crusenstolpe, som berörde skrift utgifvit, att, för de sålunda brottslige ansedde yttranden, straffas med Tre års fängelse å fästning; Och kan väl nu, med ringaste fog, sägas eller påstås, att detta Utslag är fästadt på godtycko, eller att det ju icke innehåller erforderlig uplysning *angående sjelfva målet med dess nödige omständigheter*, bestående deri, att Assessoren Crusenstolpe varit tilltald för öfverträdelse, i tryckt skrift, af 3 §. 4 mom. Tryckfrihets-Lagen, som handlar om lastelige yttranden angående Kongl. Maj:ts höga Person eller Gerningar, *angående hufvudskälet, hvarå Hof-Rättens domslut sig grundar*, det nemligen att Juryn, som i Tryckfrihetsmål allena pröfvar frågan om förbrytelsens verklighet och den tilltalades brottslighet, förklarar Assessorn förfallen till ansvar efter de Lagrum, hvilka anvisa påföljden för nyssberörde slags lastelige yttranden, och *angående den Lag, som blifvit tillämpad*, medelst Assessorens dömande till Tre års fängelse å Fästning — nemligen de i Utslaget anförde stadganderne, utaf hvilka Kongl. Förordningen den 30 Maji 1835 förmår, att det brott, hvarom är fråga, skall medföra livvets förlust, eller fästningsstraff från två till tio år?

Hof-Rätten, som, på grund af hvad nu blifvit andraget, anser sig, jemväl i den anmärkte delen angående Utslagets upställning och motivering, haf-

va rätteligen förfarit, vågar i djupaste underdånighet sig utbedja och förvänta, att Eder Kongl. Maj:t täckes i Näder förklara, det Justitias-Ombudsmannen till sin anmärkning äfven i denne del saknat fog.

De remitterade Handlingarne återfölja härhos, utvisande hvilka af Hof-Rättens undertecknade Ledamöter uti hvardera af de klandrade Besluten deltagit.

Med djupaste undersåtlig vördnad, trohet och nit framhärde

Stormäktigste Allernådigste Konung!

Eder Kongl. Maj:ts

underdånigste och tropligtigste
tjenare och undersåtare

ERIC G. v. ROSEN.

STRICH. CH. LANDGREN. C. M. HINDBECK. J. F. HEDBLAD.

G. SILFVERSTRÄHLE. J. E. JERSTRÖM. G. HÖKERBERG.

Stockholm den 1 October 1838.

... ..
... ..
... ..

... ..
... ..
... ..

... ..
... ..
... ..

... ..
... ..
... ..

... ..
... ..
... ..

... ..
... ..
... ..

... ..
... ..
... ..

... ..
... ..
... ..

... ..
... ..
... ..

... ..
... ..
... ..

... ..
... ..
... ..

... ..
... ..
... ..

... ..
... ..
... ..